

Хто молиться – не може не діяти. Досвід Спільноти святого Егідія

ЮРІЙ ЛІФАНСЕ

30 ВЕРЕСНЯ 2025

Спільнота святого Егідія – це рух мирян, що народився після II Ватиканського собору в Римі. Сьогодні він об'єднує десятки тисяч християн різних конфесій на всіх континентах, а в Україні діє з 1991 року. Спільнота служить у соціальній, медичній і миротворчій сферах, допомагає безпритульним, ромським родинам, людям похилого віку.

Фото зі сторінки Спільноти святого Егідія

Молитва, бідні, мир

Спільнота святого Егідія – це, мабуть, один із найдавніших волонтерських рухів в Україні. Ще зовсім юні, учасники спільноти в Києві почали 1991 року з допомоги дітям у гігантських радянських інтернатах. Приходили туди, щоб допомагати дітям робити домашні завдання і стати їхніми друзями. Після того були старші друзі – люди з будинків для осіб похилого віку. Літніх людей волонтери зустріли й на вулиці, коли прийшли роздавати їжу. Сьогодні мало хто не чув про різдвяні обіди Спільноти святого Егідія. Цього року вони зібрали 3000 осіб у п'яти містах України. За багатьма святковими столами сиділи бідні й ті, хто готував подарунки, накривав столи, готував їжу.

На міжнародному рівні спільнота znana з миротворчої діяльності. Одним із найбільших її досягнень стало підписання мирного договору, що 1994 року зупинив десятирічну війну в Мозамбіку. Також за сприяння спільноти було підписано спільну платформу в Албанії, яка стала частиною конституційної угоди й не дала початися війні в 1997 році, а також перші договори 1998 року між Сербією й Косовом, зруйнованими війною. 2017 року спільнота стала офіційним партнером ООН у врегулюванні конфлікту в Центрально-Африканській Республіці – так на найвищому рівні було визнано її здобутки в міжнародній діяльності. А гуманітарні коридори спільноти останніми роками дозволили 2456 особам безпечним шляхом – уникаючи небезпечних подорожей Середземним морем і без загрози потрапити в руки торговцям людьми – прибути в Європу з країн, де точаться війни, отримати статус біженців, послати дітей до школи.

Найкраще визначення харизми Спільноти святого Егідія дав Папа Франциск у червні 2014 року, кажучи про «3 P: preghiera, povertà, pace»: «Молитва, бідні, мир – ідіть цим шляхом!»

Молитва спонукає діяти

Молитва робить нас християнами. Мене якось запитали: «Ви спеціалізуєтесь на допомозі бідним? На соціальному служінні?»

Ні, Спільнота святого Егідія спеціалізується на молитві. Молитва спонукає діяти.

Молитва спільноти починається в маленькій церкві святого Егідія в Римі. Звертаючись до образу Ісуса, ми бачимо Його рани в цьому світі. Чуємо Його прохання: «Побудьте зі Мною хоч годину». У молитві ми отримуємо надію, що гори можна пересувати і що камінь на гробі – не

останнє слово. Перед лицем болю й страждання окремої людини чи навіть країни – як, наприклад, Мозамбіку, зараз зруйнованого буревієм, – у молитві ми отримуємо силу, енергію й мудрість шукати конкретні розв'язання. Слово Боже щодня дає сили, підводить, коли хочеться впасти, повертає надію. Спільна молитва з братами й сестрами дозволяє відчувати підтримку: я не один, Він зі мною і моїми друзями.

Хай би де збиралася Спільнота святого Егідія, маленька чи велика, в Африці чи в Європі, у мусульманській чи секуляризованій країні, відбувається те саме. Після роботи чи навчання друзі сходяться разом, щоб помолитись і реалізувати тут і зараз те, про що молилися. Сама спільнота народилась у відповідь на молитву бідної людини: «Господи, помилуй».

Молитва – наш перший дарунок бідному. Тому ми запрошуємо бідних помолитися з нами: у каплиці в Івано-Франківську, у парафії на Деміївці. Просимо помолитися про нас стареньких у пансіонаті у Львові. Молимося про тих, хто пішов від нас, у братів-домініканців у Києві. Молитва зігриває пункт прийому склотари, коли приходимо з їжею до бездомних друзів на Троєщині в Києві або молимося посеред закритого ринку на Деміївці. Молитва робить бідну людину частиною спільноти. Ми маємо одного Отця, тому допомагаємо слабшим сестрі та братові.

Той, хто молиться, не може не діяти; той, хто дивиться на Ісуса, не погоджується на страждання ближнього. Саме тому літні люди збирають речі для безпритульних друзів. Бездомні їдуть із нами у відпустку для людей похилого віку, щоб допомогти доглядати за ними. На молитві наші діти й діти з ромських родин вивчають спільну мову для спілкування.

Молитва показує, що піклування – це не «професійний обов'язок», а покликання всіх християн. «У світі немає людини, такої бідної, щоб вона не могла допомогти іншому», – говорить Андреа Ріккарді, засновник Спільноти святого Егідія. Інший важливий принцип – безкорисливість. Це виклик і революція, що народжується з милосердя Господа. І Пасха: смерть переможена – завжди є надія, що я чи інший, ситуація чи проблема можуть змінитися.

Ті, хто служить

Олексій підписаний у «Вайбері» на канал «Школа Євангелія». Щоранку він отримує уривок з Біблії з коментарем. Протягом дня зідзвонюється з друзями, щоб домовитися, хто і що купить для роздавання їжі бідним у четвер. Після роботи вони збираються в домі спільноти, готують просту їжу з принесених продуктів. Ідуть на вечірню молитву, а потім – до своїх нужденних

друзів, щоб пригостити й поспілкуватися. Запрошують усіх на молитву за мир наступного тижня.

Тетяна любить читати Слово Боже на щодень у паперовому варіанті. Зустрічається з друзями після роботи у п'ятницю, щоб помолитися; до них долучається багато бідних. Опісля вони домовляються про те, як краще провести молитву в пансіонаті для людей похилого віку. Цього тижня на молитву в корпусі для лежачих хворих потрібно запросити більше волонтерів, щоб допомогти стареньким дійти. Вирішують покликати групу підлітків, а після молитви влаштувати спільне чаювання й поділитися останніми новинами про допомогу постраждалим від повені в Бейрі, в Мозамбіку. Там підлітки також відвідують літніх і разом моляться про мир в Україні.

Спільнота святого Егідія – це не благодійний фонд і не неурядова організація, це щось значно більше. Вона об'єднує людей в одну велику родину, відкриту для інших. «Тут не відрізнити того, хто служить, від тих, кому служать, а найбільше уваги отримує найслабший», – поділився враженнями Бенедикт XVI, побувавши на різдвяному обіді спільноти в Римі.

Безоплатну роботу часто протиставляють професіоналізмові, проте у волонтерів є переваги. У Слова вони навчилися ставити в центрі людину, а не ідеологію чи корпоративні цінності. Вони не знають, як не можна, і це відкриває можливості. Наприклад, неможливо інтегрувати безпритульного, хворого на алкоголізм, після десяти років на вулиці. Про це знають соцпрацівники, але Ірина не знала. Тому, коли до неї звернулася Наталя, її подруга з вулиці: «Мені скоро 60 років. Забери мене з вулиці, інакше я загину», – вона порадилася з друзями, щоб разом орендувати квартиру, де тепер живуть двоє подруг без дому. Це була нова складна справа, та вона стала можлива завдяки спільній підтримці. Народився унікальний проект, який дозволив двом жінкам перестати бути безпритульними, а десяткам людям – послужити добрій справі.

Іноді навіть християни забувають, що «надія не засоромить». Та це одна з найбільших наших переваг.

